

BETA richtlijn ongewenst gedrag

Het doel van deze richtlijn is het omschrijven van acties die we als faculteit kunnen inzetten bij studenten die ongewenst of intimiderend gedrag vertonen. Vanzelfsprekend stellen we veel in het werk om het nemen van dergelijke acties te voorkomen. Deze richtlijn dient als leidraad als er een situatie ontstaat die niet meer anders op te lossen is.

1. Aanleiding

Hoewel het gelukkig nog altijd om een beperkt aantal studenten gaat, hebben we bij BETA elk jaar te maken met studenten die herhaaldelijk, al dan niet als gevolg van psychische problematiek, ongewenst of intimiderend gedrag vertonen en overlast veroorzaken bij studenten of VU medewerkers.

Voorbeelden van dergelijk ongewenst gedrag zijn discriminerende uitlatingen, bedreiging, stalking. Het gedrag kan zowel live als virtueel worden vertoond.

Als zo'n situatie zich voor doet bespreken we binnen BETA de casus in het casuoverleg met de - VU centraal aangestelde – regiehouders zorgwekkend gedrag. Tijdens die besprekingen merkten we dat er behoefte is aan een stappenplan dat opleidingen helpt bij het nemen van maatregelen tegen studenten die dergelijk gedrag vertonen. In deze notitie vatten we eerst kort samen wat er VU breed al is vastgelegd (§2) en vertalen we dat in een facultair stappenplan (§ 3).

2. Wat is er VU breed al vastgelegd?

De VU heeft een studentenstatuut opgesteld ¹waarin is vastgelegd:

- I. Welk gedrag de VU van studenten en medewerkers verwacht;
- II. Welke sancties op ongewenst gedrag staan;
- III. Welk proces gevolg moet worden als er sanctie worden ingesteld.

Ad I.: Gewenst gedrag

In het studentenstatuut (hoofdstuk 10) staat: “De VU verwacht een bepaalde houding en een bepaald gedrag van medewerkers en studenten. Daar valt onder een respectvolle manier van met elkaar omgaan, die zich uit in stijl en toon van de communicatie, zowel in persoon als digitaal”.

In het Reglement Huisregels en ordemaatregelen van het statuut is bepaald dat:

- a. Aan de universiteit en/of derden, direct noch indirect schade wordt berokkend dan wel overlast wordt bezorgd;
- b. Geen inbreuk wordt gemaakt op een recht van de universiteit of een recht van derden;
- c. Niet wordt gehandeld in strijd met de wet of bij of krachtens de wet gegeven voorschriften;
- d. Geen handelingen worden verricht, dan wel nagelaten in strijd met het geschreven of ongeschreven recht;
- e. Niet wordt gehandeld in strijd met aan de VU geldende voorschriften.

Ad II. : Sancties

Over sancties met betrekking tot ongewenst gedrag, staat het volgende in het statuut:

1. https://www.vu.nl/nl/Images/studentenstatuut_2020-2021_tcm289-943832.pdf

“Als een student de goede gang van zaken verstoort of handelt in strijd met deze huisregels en ordemaatregelen kunnen één of meer van de volgende maatregelen worden genomen:

- a. Waarschuwing door een docent of ander personeelslid;
- b. Verwijdering uit de onderwijsruimte door een docent of ander personeelslid.
- c. Ontzegging van de toegang tot de colleges of werkgroepen van een bepaalde docent op diens verzoek door het Faculteitsbestuur;
- d. Schriftelijke berisping door het Faculteitsbestuur;
- e. Verwijdering voor maximaal zeven dagen uit de gebouwen en terreinen van de VU door het Faculteitsbestuur. Het CvB wordt op de hoogte gesteld en kan de maatregel verlengen of uitbreiden.
- f. Verwijdering voor maximaal één jaar van de universiteit door het CvB bij ernstig wangedrag of herhaald overtreden van de gedragsregels.
- g. Definitieve verwijdering van de universiteit door het CvB in bijzonder ernstige gevallen van wangedrag.

In het hoofdstuk over de beëindiging van de inschrijving (Hoofdstuk 3.3) wordt aangegeven dat het wangedrag en misdrijvingen betreft ten aanzien van medewerkers en studenten van de VU. Maar dat het kan gaan om : “in zeer ernstige mate handelen of dreigen te handelen in strijd met de huisregels en/of in strijd met de Nederlandse rechtsorde”

Ad c: Proces

Over het proces wordt het volgende in het statuut aangegeven: “De betrokken student moet gehoord worden door of namens het Faculteitsbestuur (bij c, d, e) dan wel het CVB (bij f, g), voordat de sanctie wordt toegepast. De zwaarte van de maatregel moet in redelijke verhouding staan tot de ernst van de overtreding. Herhaling van dezelfde feiten kan leiden tot zwaardere maatregelen. Dit wordt beoordeeld door de decaan van de faculteit of het College van Bestuur.

3. Facultair stappenplan

Als we het studentenstatuut vertalen naar onze facultaire situatie dan komen we tot het volgende stappenplan bij ongewenst gedrag. Wellicht ten overvloede: de stappen in het plan moeten in principe in onderstaande volgorde worden doorlopen. Elke volgende stap wordt pas gezet als dat nodig is, namelijk als er geen verbetering optreedt in het gedrag. Alleen als de situatie heel erg uit de hand dreigt te lopen kunnen bepaalde stappen worden overgeslagen.

Het is belangrijk dat we ons realiseren dat een vakcoördinator geacht wordt namens de VU de sociale en fysieke veiligheid te monitoren of zelfs te bewaken en dat dat geen eenvoudige taak is. Bewust kiezen we in dit deel van het facultaire stappenplan voor de term vakcoördinator om ruis over wie in actie moet komen te voorkomen, maar in het Studentenstatuut staat uitdrukkelijk dat de volgende regel voor iedereen geldt: *de aanwijzingen van medewerkers van de VU in het kader van de handhaving van de orde en de goede gang van zaken tijdens het onderwijs, practica, tentamens en dergelijke moeten worden opgevolgd.*

Het is in onderstaand stappenplan cruciaal dat de student, bij elke volgende stap, steeds opnieuw gehoord wordt. De student moet namelijk, als hem wordt voorgehouden dat een sanctie wordt overwogen, steeds in de gelegenheid zijn, zijn zienswijze op zijn gedrag te kunnen geven en moet ook kunnen besluiten om zijn gedrag aan te passen. Tot slot: als het om een verwarde student gaat met een – vrijwel zekere - psychische problematiek dan heeft de opleiding een zorgplicht om te proberen een passende oplossing te vinden. Intensivering van de begeleiding kan dan weleens een betere manier zijn om problematisch gedrag in te dammen dan het geven van een sanctie

Stappen bij ongewenst gedrag

Bij een eerste incident worden de 3 volgende stappen gezet (a en b en c)

- a. Mondeling waarschuwing en verwijdering uit de onderwijsruimte door een vakcoördinator of ander personeelslid, plus - ten behoeve van dossieropbouw - een email aan de student, met beschrijving van dat wat is voorgevallen. De beschrijving van dat wat is voorgevallen, moet zo concreet mogelijk geformuleerd worden (waar/wanneer/hoe). Als voorbeeld. Aangeven "tijdens het college heeft student geen respectvolle houding ingenomen naar de student en de medestudenten" is te vaag. Gekozen moet worden om in de beschrijving exact aan te geven op welke wijze deze student geen respect heeft getoond, wat heeft hij gezegd/gedaan en ook hoe moet beschreven worden.
Als de student op de mail reageert moet ook die voor dossiervorming worden bewaard;
- b. Melding van het incident door betrokken vakcoördinator of personeelslid bij het FB (richten aan Mareanne Karssen, directeur onderwijs) in concrete bewoordingen.
Naar aanleiding van de melding wordt de regiehouder zorgwekkend gedrag geïnformeerd.
- c. Gesprek met de student nav de melding met directeur onderwijs (namens het FB) en hoofd onderwijsbureau over de situatie. Indien nodig wordt ook het opleidingsmanagement betrokken, het opleidingsmanagement wordt in ieder geval geïnformeerd over de situatie.

Als de student zijn gedrag niet verbetert, meldt de vakcoördinator of het opleidingsmanagement dit aan het FB in concrete bewoordingen (waar/wanneer/hoe); vervolgens volgen de volgende 3 stappen (d en e en f).

- d. Bericht aan student door de vakcoördinator (en of opleidingsmanagement) dat de zaak wordt overgedragen aan het FB. Ook hier moet weer gekozen worden voor een concrete beschrijving.
- e. Uitnodiging om de student te horen door het FB. Na het horen ontvangt de student een gespreksverslag. Het FB betreft de regiehouder zorgwekkend gedrag; deze is bij voorkeur aanwezig bij dit gesprek.
- f. Schriftelijke berisping door het FB en aankondiging dat er maatregelen dreigen bij voortzetting van het gedrag waarbij dit concreet benoemd wordt. De maatregelen kunnen betrekking hebben op beperking of ontzegging van de toegang tot het campus terrein maar kunnen ook digitaal zijn (denk aan tijdelijk een vunet ID de-activeren).

Als de student opnieuw zijn gedrag niet verbetert meldt de vakcoördinator of het opleidingsmanagement dit aan het FB in concrete bewoordingen (waar/wanneer/hoe); vervolgens volgen de volgende 2 stappen (g en h)

- g. Uitnodiging door het FB om de student te horen. Na het horen ontvangt de student een gespreksverslag. FB betreft de regiehouder zorgwekkend gedrag; deze is bij voorkeur aanwezig bij dit gesprek.
- h. Ontzeggen van de toegang tot het onderwijs en de gebouwen en terreinen van de VU voor maximaal zeven dagen, door het Faculteitsbestuur. Onderdeel hiervan is het voor maximaal zeven dagen de-activeren van het vunet ID. Het CvB wordt op de hoogte gesteld. De student wordt schriftelijk door het Faculteitsbestuur hierover geïnformeerd. Ook wordt aangegeven dat er zwaardere maatregelen dreigen bij voortzetting van het gedrag en dat de zaak aan het CVB zal worden overgedragen.

Als de student opnieuw zijn gedrag niet verbetert, meldt de docent of het opleidingsmanagement dit aan het FB in concrete bewoordingen (waar/wanneer/hoe); vervolgens volgen de volgende 2 stappen (i en j)

- i. *Uitnodiging* door het FB om de student te horen. Aan de orde moet worden gesteld het voornemen om student voor te dragen voor schorsing voor een langere periode of zelfs voor definitief uitschrijven. Na het horen ontvangt de student een gespreksverslag. FB betreft de regiehouder zorgwekkend gedrag; deze is bij voorkeur aanwezig bij dit gesprek.
- j. *Overdragen van de zaak aan het CVB* door de student schriftelijk te informeren. Bij het informeren van de student moet de bezwaar-clausule onder aan de brief worden opgenomen zodat de student weet dat die mogelijkheid open staat.

NB. Voor alle bovenstaande stappen geldt: De maatregelen kunnen *geen* betrekking hebben op het deelnemen aan toetsen, daar gaat de examencommissie over. Het FB en CVB moeten in de communicatie aan de student opnemen dat de examencommissie geïnformeerd wordt over de maatregel. Indien de student een toets heeft die door de maatregel niet afgelegd kan worden, staat het de student vrij om aan de examencommissie te vragen of er een alternatieve manier van toetsen mogelijk is.